

Artikel 3.101

Met artikel 3.101 wordt een afbakening bewerkstelligd tussen het spoelen van gewassen bij agrarische activiteiten en andere vormen van (industriële) wassen en spoelen. Bij dit laatste moet worden gedacht aan spoelen van gewassen alvorens deze voor consumptie worden verpakt of als stap in de productie van voedingsmiddelen. Dergelijk spoelen valt al onder de werking van het Activiteitenbesluit, er zijn echter geen specifieke voorschriften gesteld. Volstaan wordt met de algemene lozingseisen. De artikelen 3.102 en 3.103 handelen over het spoelen van gewassen als onderdeel van de agrarische bedrijfsvoering en alvorens deze worden vervoerd naar de afnemers.

De eisen die aan het lozen worden gesteld, zijn gebaseerd op een samenvoeging van de lozingseisen van artikel 8 van het voormalige Lozingenbesluit open teelt en veehouderij en voorschrift 7 van bijlage 3 van het voormalige Besluit glastuinbouw. Uitgangspunt is dat gebruik gemaakt wordt van een spoelsysteem met minimaal twee speltrappen

en dat het spoelwater zoveel mogelijk wordt hergebruikt door recirculatie in het spoelproces. Indien hergebruik niet (meer) mogelijk is, heeft het lozen in het vuilwaterriool de voorkeur. Pas als lozen in een vuilwaterriool niet mogelijk is, is het toegestaan om naspoelwater te lozen in een oppervlaktewaterlichaam of op of in de bodem. Het is alleen toegestaan om naspoelwater te lozen.

Wat betreft de bescherming van de bodem zijn de eisen van paragraaf 2.9 van het voormalige Besluit landbouw milieubeheer overgenomen, met dien verstande dat deze alleen gelden voor het spoelen van bloembollen. Het van toepassingverklaring op andere gewassen dan bloembollen, zoals in het Besluit landbouw milieubeheer het geval was, wordt thans niet meer nodig geacht.

Artikel 3.102

Tweede tot en met het vierde lid

In het tweede tot en met het vierde lid wordt het te doorlopen spoelproces beschreven en wordt hergebruik van spoelwater verplicht gesteld. Er moet gebruikgemaakt worden van een spoelsysteem met minimaal twee trappen. De laatste trap is de naspoeling. Bij de voor- of hoofdspoeling is volledige recirculatie verplicht. Tijdens de recirculatie passeert het spoelwater een bezinkbassin, waar bezinkbare stoffen en verontreinigingen uit het spoelwater worden verwijderd. Naspoelen vindt plaats met gereinigd of schoon water. Dit naspoelwater wordt hergebruikt voor het aanvullen van de voor- of hoofdspoeling. Naspoelwater mag alleen geloosd worden, indien dit niet kan worden hergebruikt.

Hergebruik is in het algemeen mogelijk en leidt tot een grote vermindering van de lozing. Het is echter niet uit te sluiten dat in bepaalde situaties hergebruik niet mogelijk is. Gewezen wordt bijvoorbeeld op bepaalde voorschriften uit de Warenwet op basis waarvan landbouwproducten voor menselijke consumptie gespoeld moeten worden met water van leidingwaterkwaliteit. Voorts is hergebruik soms niet mogelijk vanwege risico's op bacteriegroei en verslechtering van het eindproduct.

Het vierde lid bepaalt dat uitsluitend naspoelwater mag worden geloosd «dat niet kan worden benut voor hergebruik». Deze zinsnede geeft aan dat hergebruik niet verplicht is indien de lozer kan aantonen dat hergebruik niet mogelijk is vanwege de bovengenoemde risico's op bacteriegroei en overschrijding van de eisen op grond van de Warenwet. Bovendien kan de lozer op een andere wijze producten reinigen of spoelen mits wordt aangetoond dat de emissiebeperking minimaal gelijkwaardig is aan de in dit artikel voorgeschreven wijze van hergebruik. Artikel 1.8 van het Activiteitenbesluit biedt de mogelijkheid om een gelijkwaardige voorziening toe te staan.

Vijfde tot en met achtste lid

Wanneer hergebruik van naspoelwater niet (meer) mogelijk is, heeft het lozen in het vuilwaterriool de voorkeur. Indien er binnen een afstand van 40 meter vanaf de plaats waar het te lozen afvalwater ontstaat geen riolering aanwezig is, is lozen in een oppervlaktewaterlichaam of op of in de bodem toegestaan. Bij het lozen in een vuilwaterriool of een oppervlaktewaterlichaam dient voldaan te worden aan de eisen ten aanzien van onopgeloste stoffen. Voorwaarde bij het lozen op of in de bodem is dat het water gelijkmatig wordt verspreid over het land.

Negende lid

Het negende lid bepaalt dat de plicht tot een onderverdeling van het spoelproces in een voor- en naspoelfase niet geldt voor het spoelen van drooggeschoonde prei en voor het spoelen van asperges. Uit onderzoek is gebleken dat de kwaliteit van het spoelwater van asperges vergelijkbaar is met naspoelwater van de overige gewassen. Bij asperges komt weinig grondtarra vrij. Daarnaast is de hoeveelheid gebruikt water gering en heeft het tevens een functie als koelwater. Het spoelwater is optisch schoon. De aanwezigheid van gewasbeschermingsmiddelen is niet te verwachten aangezien de bespuitingen op de plant plaatsvinden nadat de oogst van asperges is gestopt en de plant bovengronds uitgroeit.

Bij het droogschonen van prei worden de buitenste bladeren van de prei handmatig verwijderd. Ook de worteldelen worden eerst afgesneden alvorens deze met leiding- of bronwater worden nagespoeld. Dit naspoelwater is de enige afvalwaterstroom. Belangrijk is dat het naspoelwater niet meer in contact komt met het afval uit de droogschoonfase. Bij het nat- en droogschonen van prei blijft de mogelijkheid bestaan dat gewasbeschermingsmiddelen in geringe hoeveelheden in het naspoelwater terechtkomen. Afhankelijk van de effectiviteit van de voorgaande schoning en de eigenschappen van de toegepaste gewasbeschermingsmiddelen kan meer of minder gewasbeschermingsmiddel aanwezig zijn. Uit beschikbare resultaten van bemonsteringen is gebleken dat gewasbeschermingsmiddelen maar in beperkte mate in het naspoelwater aanwezig zijn. Voor de teler is een effectieve schoning belangrijk om een schoon product te kunnen (blijven) leveren.

Voor het spoelwater van drooggeschoonde prei en asperges geldt dus geen recirculatieplicht. Voor het te lozen afvalwater gelden dezelfde normen over het gehalte aan onopgeloste stoffen als het te lozen naspoelwater van andere gewassen.

Tiende lid

Het tiende lid biedt het bevoegd gezag de mogelijkheid om in het geval op een niet-aangewezen oppervlaktewaterlichaam wordt geloosd, bij maatwerkvoorschrift eisen te stellen aan het spoelproces. Aldus kunnen, indien daar aanleiding toe is, locatiespecifieke maatwerkvoorschriften worden gesteld ten aanzien van de bescherming van kwetsbare oppervlaktewaterlichamen. Zo kunnen bijvoorbeeld maatwerkvoorschriften worden gesteld aan de mate van verontreiniging van het te lozen naspoelwater en het beperken van de hoeveelheid ingenomen of gebruikt naspoelwater. Door maatwerkvoorschriften te stellen aan bijvoorbeeld het voorkomen van de uitsleep van spoelwater, aan het hergebruik van naspoelwater of aan de bezinking van niet opgeloste stoffen kan de recirculatie binnen het spoelsysteem worden geoptimaliseerd.

Artikel 3.103

Dit artikel biedt de basis voor het bij ministeriële regeling stellen van eisen over de keuze en dimensionering van bodembeschermende voorzieningen.

Bloembollen worden in toenemende mate na het rooien gespoeld in een spoelmachine. De bollen worden met aanhangende grond gerooid, om beschadiging van de bollen te voorkomen. Nadien wordt de aanhangende grond door zeven en spoelen verwijderd. Op de bedrijven waar geteeld wordt op zavel- en kleigrond wordt in het merendeel van de gevallen gebruik gemaakt van een spoelinstallatie. Bij de teelt op

zandgrond wordt momenteel door een beperkt deel van de bedrijven gebruik gemaakt van een spoelinstallatie.

Het gebruikte spoelwater wordt in een spoelbassin opgevangen. In dit bassin bezinkt het meegevoerde slib, terwijl het spoelwater opnieuw gebruikt wordt. De recirculatie beperkt de lozing vanuit de spoelbassins op oppervlaktewaterlichamen.

Restanten van gewasbeschermingsmiddelen of biociden in de spoelgrond en aan de bollen komen in het spoelwater terecht. Hierdoor kan onder het spoelbassin een belasting met gewasbeschermingsmiddelen of biociden van bodem en grondwater ontstaan.